

I. ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

1ο Μάθημα: Εισαγωγή

1. Κοινωνική θεωρία και Νομική επιστήμη: το δίκαιο πηγάζει από / και εφαρμόζεται σε κοινωνικές σχέσεις
2. Το επιστημονικό παράδειγμα της κοινωνιολογίας: πολυπαραδειγματικότητα και αναστοχασμός στην ιστορική διαδρομή
3. Οι θεωρητικές έννοιες αιχμής: η μετανεωτερικότητα & η παγκοσμιοποίηση
4. Daniel Bell: Η μεταβιομηχανική κοινωνία της γνώσης και ο κατακερματισμός των κοινωνικών τάξεων
5. Zygmunt Bauman: Η ρευστή και διαφορούμενη νεωτερικότητα

2ο Μάθημα: Κλασσικοί κοινωνικοί στοχαστές & νεωτερικότητα

1. Carl Marx: Η αλλοτρίωση, ο διαλεκτικός υλισμός και η κουμμουνιστική ουτοπία
2. Emile Durkheim: Η κατανομή της εργασίας, η κοινωνική αλληλεγγύη και η συλλογική συνείδηση
3. Georg Simmel Το χρήμα, η πόλη και η αντικειμενικοποίηση του πολιτισμού
4. Max Weber: Ο εξορθολογισμός της κοινωνικής δράσης η απομάγευση και η γραφειοκρατία
5. Πως ορίζεται η νεωτερικότητα;

3ο Μάθημα: Antony Giddens, η συναρθρωτική θεωρία για την ύστερη νεωτερικότητα

1. Το μεγαθήριο της νεωτερικότητας και ο ανασταχασμός
2. Εμπιστοσύνη και Διακινδύνευση
3. Οι θεσμικές διαστάσεις της ύστερης νεωτερικότητας
4. Εαυτός και ταυτότητα
5. Κριτική

4ο Μάθημα: Ulrich Beck, η διακινδύνευση και η δεύτερη νεωτερικότητα

1. Η κοινωνία της διακινδύνευσης
2. Η αναστοχαστική επιστήμη στο δεύτερο στάδιο του εκσυγχρονισμού
3. Η πολιτική αλλαγή: υποπολιτική, υπερπολιτική και το διεθνικό κράτος
4. Το χάος στις σχέσεις οικειότητας και την οικογένεια
5. Κριτική

5ο Μάθημα: Niklas Luhmann, η τελείωση της διαφοροποίησης των κοινωνικών συστημάτων

1. Πολυπλοκότητα, διπλή ενδεχομενικότητα και διακινδύνευση
2. Αυτοποιητικά και αυτοαναφορικά συστήματα επικοινωνίας
3. Εξέλιξη και διαφοροποίηση των λειτουργικών συστημάτων
4. Το δίκαιο ως σύστημα επικοινωνίας και η νομιμοποίηση μέσω της διαδικασίας
5. Κριτική

6^ο Μάθημα: Jürgen Habermas, το αλυσιτελές έργο της νεωτερικότητας

1. Το σύστημα και η αποικιοποίηση του βιόκοσμου
2. Η κρίση νομιμοποίησης και η σύγχρονη δημοκρατία
3. Η τεχνοκρατία και η δημοκρατία στην Ευρωπαϊκή Ένωση
4. Η δημόσια σφαίρα της επικοινωνίας και η διαλογική θεωρία του επικοινωνιακού πράττειν
5. Κριτική

7^ο Μάθημα: Alain Tourain, η δυναμική του κοινωνικού υποκειμένου

1. Η εξάντληση της νεωτερικότητας και η διάσπαση της κοινωνικής ολότητας
2. Τα τέσσερα συστατικά στοιχεία- άξονες της νέας κοινωνικής κατηγοριοποίησης
3. Το άτομο, το υποκείμενο και ο φορέας δράσης
4. Τα κοινωνικά κινήματα γίνονται πρωταγωνιστές της ιστορίας
5. Κριτική

8^ο Μάθημα: Manuel Castels, ο πληροφορισμός και η κοινωνία του δικτύου

1. Η ρευστοποίηση των δομών της βιομηχανικής κοινωνίας
2. Η σημασία του διαδικτύου στην οργάνωση της κοινωνίας των ροών
3. Η δικτύωση της πολιτικής εξουσίας
4. Τα δρώντα υποκείμενα και τα τρία είδη της ταυτότητας
5. Κριτική

9^ο Μάθημα: Michel Foucault, η κριτική αποδόμηση της νεωτερικότητας

1. Ο διαφωτισμός ως μια νέα μορφή κυριαρχίας
2. Η αρχαιολογία της γνώσης
3. Η γενεαλογία της εξουσίας και οι λόγοι της
4. Τα θεσμικά συμπλέγματα-παραγωγοί του δυτικού υποκειμένου
5. Κριτική

10^ο Μάθημα: Η παγκοσμιοποίηση και η πολιτισμική διάσταση της

1. Η έννοια (Antony Giddens, Ulrich Beck και Manuel Castels)
2. Η Πολιτισμική παγκοσμιοποίηση:
 - Εκδυτικισμός, αντιστάσεις ή υβριδισμός και παγκοσμιοτοπικότητα; (Eduard Said, Samuel Huntington, Armin Appadurai, Roland Robertson)
 - Πολυπολιτισμικότητα και διαπολιτισμική επικοινωνία (Charles Taylor)
 - Η μεταμοντέρνα κουλτούρα του ύστερου καπιταλισμού (Fredric Jameson)

11^ο Μάθημα: Η οικονομική και πολιτική παγκοσμιοποίηση

1. Η Οικονομική παγκοσμιοποίηση:
 - Το κοσμοσύστημα
 - Η διεθνική καπιταλιστική τάξη
2. Η Πολιτική παγκοσμιοποίηση:
 - Michael Hardt & Antonio Negri: η Αυτοκρατορία και το Πλήθος
 - James Rosenau: η διακυβέρνηση και η εξασθένηση των εθνικών κρατών

12^ο Μάθημα: Η κοινωνιολογία του χώρου

1. Georg Simmel: Πόλη και Ψυχή.
2. Η Σχολή του Σικάγο και η αστική κοινωνιολογία.
3. Η πολιτική οικονομία των πόλεων: άνιση οικονομική ανάπτυξη και κοινωνικές ανισότητες στις πόλεις
 - Henri Lefevre : Η παραγωγή του χώρου
 - David Harvey : Η συμπίεση του χώρου και του χρόνου και η γεωγραφία της δημιουργικής καταστροφής της γης.
4. Saskia Sassen: Η ανάπτυξη των παγκόσμιων πόλεων. Οι Μητροπόλεις του πλούτου και οι παραγκουπόλεις των αναπτυσσόμενων χωρών.
5. Edward Soja: Μετα-μετροπόλεις και ο ρόλος τους στη δημιουργική βιομηχανία και αισθητική παραγωγή.

13^ο Μάθημα: Κοινωνιολογική θεωρία & έρευνα στην σύγχρονη Ελλάδα

1. Προπολεμική περίοδος: οι πρωτοπόροι
2. Από τον εμφύλιο στη δικτατορία: το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (1968)
3. Μετά τη μεταπολίτευση: θεσμική εγκαθίδρυση, επιστημονικά περιοδικά και κοινωνικές έρευνες.
4. Υπάρχουν γενιές ελλήνων κοινωνιολόγων;
 - '65-'85: Η ελληνική εκδοχή της ιστορικής κοινωνιολογίας και τα ζητήματα του πολιτικού εκσυγχρονισμού της χώρας
 - '90-'00: Ο αναστοχασμός και η επεξεργασία μεταμοντέρνων θεωριών
5. Η καταγραφή και η ερμηνεία της οικονομικής, πολιτικής, κοινωνικής και πολιτισμικής κρίσης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν ένα από τα παρακάτω :

1. Τάτσης, Νικόλαος, *Νεωτερικότητα και κοινωνική αλλαγή*, Αθήνα, Νήσος, 2004. ΕΥΔΟΞΟΣ [6253]
2. Κονιόρδος, Σωκράτης (επιμ), *Κοινωνική σκέψη και νεωτερικότητα*, Αθήνα, Gutenberg, 2010. ΕΥΔΟΞΟΣ [31700]

II. ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: προτεινόμενα θέματα για ατομική ή ομαδική εργασία

Μετανάστευση: κοινωνιολογικά συμπεράσματα & ζητήματα διακυβέρνησης

1. Για ποιους οικονομικούς, πολιτικούς, κοινωνικούς και πολιτισμικούς λόγους μεταναστεύουν οι άνθρωποι; Ποιες θεωρίες υποστηρίζονται σχετικά;
2. Πως τους υποδέχονται τα κράτη και οι κοινωνίες που μεταναστεύουν; Ποιος ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο ρόλος των εθνικών κρατών;
3. Πως αλλάζουν οι ευρωπαϊκές κοινωνίες εξαιτίας της μετανάστευσης;
4. Παρατηρούνται διαφορές μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών με βάση την ιστορική διαδρομή και τις κρατικές πολιτικές για την μετανάστευση;
5. Πρέπει να ενσωματωθούν οι μετανάστες; Τι σημαίνουν οι έννοιες «πολυπολιτισμικότητα», «κοσμοπολιτισμός» και «εθνικισμός»;
6. Ποιοι οικονομικοί, πολιτικοί, κοινωνικοί και πολιτισμικοί παράγοντες διευκολύνουν και ποιοι εμποδίζουν την κοινωνικο-πολιτισμική ένταξη τους; Ποιος ο ρόλος του ευρωπαϊκού νομικού πολιτισμού;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ανδρούσου, Αλεξάνδρα και Ασκούνη, Νέλλη, *Πολιτισμική ειερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα. Προκλήσεις για την εκπαίδευση*, Αθήνα-Μεταίχμιο, 2011.
2. Αφουξενίδης, Αλέξανδρος, Σαρρής Νίκος και Ολγα Τσακηρίδη (επιμ), *Ένταξη των Μεταναστών: Αντιλήψεις, Πολιτικές, Πρακτικές*, Αθήνα, ΕΚΚΕ, 2012, http://www.ekke.gr/open_books/EntaxiMetanaston.pdf
3. Bauman, *Σπαταλημένες ζωές. Οι απόβλητοι της νεωτερικότητας*, Αθήνα, Κατάρτι, 2005.
4. Beck, Ulrich & Grande, Edgar, *Cosmopolitanism. Europe's Way Out of Crisis*, *European Journal of Social Theory*, 2007, 10(1), p. 67-85.
5. Castels, Manuel, *End of the Millenium*, Oxford, Blackwell, 2008.
6. Green, Nancy L., *Οι δρόμοι της μετανάστευσης : σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις*, Αθήνα, Σαββάλας , 2004.
7. Habermas, Jürgen, *The inclusion of the other. Studies in Political Theory*, MA. ed by Cronin Ciaran/ Pablo (de) Greiff, MIT, 1998.
8. Saskia Sassen, *Χωρίς έλεγχο, Η εθνική κυριαρχία, η μετανάστευση και η ιδιότητα του πολίτη την εποχή της παγκοσμιοποίησης*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2001.

9. Βαΐου, Ντίνα και Στρατηγάκη, Μαρία (επιμ.), *Το φύλο της μετανάστευσης*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2009.
10. Μαλούτας, Θωμάς, Γιώργος Κανδύλης. Μιχάλης Πέτρου. Νίκος Σουλιώτης (επιμ), *Το κέντρο της Αθήνας ως πολιτικό διακύβευμα*. Αθήνα, 2013 .
11. Μαρούκης, Θάνος και Τριανταφυλλίδου, Άννα (επιμ.), *Η μετανάστευση στην Ελλάδα του 21ου αιώνα*, Αθήνα, Κριτική, 2014.
12. Μωυσίδης, Αντώνης και Παπαδοπούλου Δέσποινα (επιμ), *Η κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών στην Ελλάδα*, Εργασία, εκπαίδευση, ταυτότητες, Αθήνα, Κριτική, 2011.
13. Τρουμπέτα Σεβαστή, *Το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα, Διαβάσεις και μελέτες συνόρων*, Αθήνα, Παπαζήσης, 2012.
14. Φωτιάδης, Απόστολος, *Έμποροι συνόρων. Η νέα ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική επιτήρησης*, Αθήνα, Ποταμός, 2015.
15. Kandyliis, G. (2015) Levels of segregation, lines of closure: The spatiality of immigrants' social exclusion in Athens. *Local Economy*, 30(7), 818-83, <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0269094215601819>
16. Παπαταξιάρχης, Ευθύμιος, Τα άχθη της ετερότητας: διαστάσεις της πολιτισμικής διαφοροποίησης στην Ελλάδα του πρώιμου 21^{ου} αιώνα, σε: του ιδίου (επιμ), *Περιπέτειες της ετερότητας. Η παραγωγή της πολιτισμικής διαφοράς στη σημερινή Ελλάδα*, Αθήνα Αλεξάνδρεια, 2015², σ. 1-86.
17. Tourain, Alain, Many Cultures, One Citizenship, *Philosophy&Social Criticism*, vol 37 number 4 May 2011 & at RESET, <http://www.resetdoc.org/story/00000022239>,
18. Τάκης, Ανδρέας, *Μετανάστευση, ετερότητα και θεσμοί υποδοχής στην Ελλάδα*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2010.
19. Τσίγκανου, Ιωάννα και Μαράτου-Αλιπράντη, Λάουρα, *Γυναικεία μετανάστευση στην Ελλάδα: Οδικός χάρτης πολιτικών κοινωνικής ένταξης*, Αθήνα, ΕΚΚΕ, σ. 113-159
20. Τραμουνιάνης, Άγγελος, Η προσφυγική κρίση στην Ελλάδα και την Ε.Ε.: Πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις, *Το κοινωνικό πορτραίτο της Ελλάδας, 2016-2017*.

